

Hyväksytty piirihallituksessa V / 2008

Lähdemateriaalina: Varsinais-Suomen Partiolaiset ry:n ohje

PÄIHDEOHJE 2008

Päihteistä puhutaan julkisuudessa paljon, eivätkä pääkaupunkiseutulaiset lapset ja nuoret voi olla törmäämättä aiheeseen koulussa, kaveripiireissään tai edes kotona tai partiossa. Päihdeongelmaan liittyvä tilanne saattaa tulla vastaan yllättäen ja sen tunnistaminen voi olla vaikeaa. Kieltäminen, paasaaminen tai kauhistelu eivät auta näissäkään tilanteissa, vaan ongelmiin on tartuttava nopeasti ja tehokkaasti. Tärkeää on luoda ja ylläpitää myös oikeanlaista asennetta kaikkia päihteitä kohtaan niin lippukunnissa kuin piirin toiminnassakin.

Tämän asiakirjan tarkoitus on olla selkeä ja toiminnallinen apuväline lippukunnille niihin tilanteisiin, joissa päihteet ja niiden väärinkäyttö tulevat esille.

YLEISET LINJAUKSET

Tunne vastuusi ja velvollisuutesi

Suomen lain mukaan alle 18-vuotiaalle ei saa myydä eikä hän saa pitää hallussaan edes mietoa alkoholijuomaa. Myös tupakkatuotteiden myynti alle 18-vuotiaalle on kielletty. Huumausaineiden käyttäminen ja hallussapito on huumausainerikos. On selvää, että se, mikä on kiellettyä laissa, on kiellettyä myös partiossa.

Päihteet eivät kuulu partiotoimintaan. Vaikka laki ei kiellä aikuista nauttimasta alkoholia tai tupakoimasta, partiojohtajan voidaan kuitenkin edellyttää lasten ja nuorten kanssa toimiessaan pidättäytyvän kaikista päihteistä, myös alkoholista ja tupakasta. Jotta tästä voitaisiin pitää kiinni, on kaikkien partiotapahtumien johtajien syytä keskustella ja sopia pelisäännöistä kulloisenkin tilaisuuden yhteydessä.

Lippukunnan vastuu

- Taustayhteisöt

Suurimman osan lippukuntien koloista tarjoaa seurakunta tai kaupunki. Näissä tiloissa alkoholin käyttö ei ole lippukunnan omassa harkinnassa. Lippukuntien kämppien kohdalla tilanne on samankaltainen; kannatusyhdistys, vanhempainyhdistys, eri rahoittajat rahoittavat partiotoimintaa ja luottavat siihen että tiloja käytetään asianmukaisesti.

- Vanhemmat

Lippukunta (ja viime kädessä sen hallitus) on vastuussa siitä, miten sen järjestämissä tapahtumissa toimitaan. Lasten vanhemmat luottavat lippukuntaan ja sen johtajiin. On hyvä keskustella etukäteen siitä, miten toimitaan, jos jotakin sattuu. Pientenkin ongelmien jälkeen voi olla viisasta purkaa tilanne, ja keskustella siitä joko johtajaporukalla, tai myös vanhempien kanssa.

TAVOITTEITA PARTIOTOIMINTAAN

Lapsi tai nuori ei aloita tupakointia tai nuuskan käyttöä partiossa

Tupakoinnin aloittaminen tapahtuu usein esimerkiksi oppimisen kautta, siksi esim. lauman- ja vartionjohtajat ovat avainasemassa. Tämä ei tarkoita asian peittämistä tai kieltämistä, vaan tilannetajun käyttämistä ja vastuunottamista nuorempien kanssa toimittaessa. Ihaillun partiojohtajan käytös saattaa muokata asenteita ja käyttäytymismalleja enemmän kuin arvaammekaan. Johtaja voi siis tietämättään olla esimerkki myös pahassa. Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa mm. sitä, että tupakointi esim. leireillä ja retkillä tapahtuu vain sille osoitetussa paloturvallisessa paikassa, sivummalla keskeisiltä tapahtuma- ja kulkureiteiltä. Muista myös, että alle 18-vuotiaille ei saa myydä eikä luovuttaa tupakointivälineitä.

Alkoholia ei käytetä partiotilaisuuksissa

Alkoholi ei kuulu isommille eikä pienemmille partioleireille, -retkille, -kisoihin, -kokouksiin, -purjehduksille, laavuille tai piirin tilaisuuksiin. Tähän liittyy monta tärkeää näkökohtaa ja syytä: kasvatuksellinen vastuu, juridinen vastuu, esimerkkinä oleminen, partioaate ja toimintamme tavoitteet. Lisäksi tulee muistaa, että lapset ja nuoret ovat vastuullamme heidän ollessaan partiossa. Päihteettömyys on hyvä todeta lippukunnan yhteiseksi käytännöksi em. syistä. Täysi-ikäisen partiojohtajan tulee olla myös vastuullinen suhtautumisessaan omaan alkoholinkäyttöön. Aikuisen johtajan tulee myös muistaa, niin siviilissä kuin partiossakin, että alkoholin tai tupakan välittäminen alaikäisille on kiellettyä ja että lapsen elimistö ei polta alkoholia.

Huumeet eivät kuulu partioon

Tämä on yksiselitteinen linjaus, joka toteutuu kaikkien piirimme lippukuntien partioarjessa. Toivomme, että jokaisessa lippukunnassa tämä saatetaan selkeästi ja ytimekkäästi kaikkien tietoon.

PÄIHTEISIIN LIITTYVIEN ASIOIDEN KÄSITTELY IKÄKAUSITTAIN

Asioiden käsittelyssä on hyvä huomioida eri ikäkaudet ja välttää ylilyönti ja tunnepitoinen, kärjistävä dramatisointi. Ohjelmaudistuksen valmistuttua tehdään tarvittaessa ikäkausittaiset ohjeet.

JOKAINEN PARTIOJOHTAJA ON ESIMERKKINÄ NUOREMMILLE!

KYSY NEUVOJA, HANKI TIETOA, PYYDÄ APUA!

Ota aina ensimmäiseksi yhteyttä lippukunnanjohtajaan.

Kaikki tapaukset, avun, neuvon ja tiedon tarpeet, ovat aina yksilö- ja tapahtumakohtaisia. Tähän on koottu eri tahoja ja puhelinnumeroita, joihin voit epäröimättä ottaa yhteyttä kaikissa päihteisiin ja huumeisiin liittyvissä asioissa tai muuten vaikeissa tilanteissa. Ota rohkeasti yhteyttä – jos joku taho ei voi auttaa juuri sinua, niin he osaavat varmasti neuvoa eteenpäin oikeaan paikkaan.

Henkeä uhkaavissa tilanteissa oikean avun saa soittamalla hätänumeroon. Muissa, ei niin kiireellisissä, tapauksissa ota ensisijaisesti yhteys nuoren vanhempiin tai koulujen ja oppilaitosten kouluterveydenhoitajiin, koululääkäreihin ja koulukuraattoreihin. He osaavat neuvoa luottamuksellisesti kaikissa päihteisiin liittyvissä kysymyksissä.

PUHELINNUMEROITA JA NETTIOSOITTEITA

Klaari Helsinki on nuorten ehkäisevää päihdetyötä koordinoiva taho Helsingissä.
<http://www.klaarihelsinki.fi/>

Sosiaalipäivystys / Helsinki

Sosiaalipäivystys ohjaa ja neuvoa kiireelliseen sosiaalihuollon tarpeeseen joutuneita. Työkenttänä ovat äkilliset kriisit, varsinkin lastensuojelun akuutit ongelmatilanteet.
puh. 0206 96006, palvelee joka päivä ympäri vuorokauden.

Sosiaalipäivystys / Espoo & Kauniainen

Sosiaali- ja kriisipäivystys Jorvissa ympäri vuorokauden
puh. (09) 8164 2439

Kriisipuhelimeen voi soittaa nimettömänä kuka tahansa oman elämänsä kriiseihin apua tarvitseva, omainen, naapuri, ystävä tai viranomainen. Apu on maksutonta. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen työntekijät keskustelevat asiakkaan kanssa, antavat neuvoja ja lähtevät tarvittaessa myös paikan päälle ongelmaa ratkomaan.

Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys

Sairaalakatu 1, 01400 Vantaa, puh. 8392 4005

Sosiaali- ja kriisipäivystys on avoinna ympäri vuorokauden ja vasta kuntalaisten välittömästi tarvitsemaan apuun silloin, kun joku ennakoimaton psyykinen, fyysinen, sosiaalinen tai muu äkillinen vaikea elämäntilanne vaatii ulkopuolisten auttajien väliintuloa, kriisivaiheen yli auttamista ja jatkotoimien järjestämistä.

Työntekijät auttavat asiakkaitaan puhelimitse ja vastaanotollaan sekä tekevät tarvittaessa kotikäyntejä. He toimivat yhteistyössä myös poliisin kanssa eri tavoin mm. perheväkivaltatilanteissa. Virka-ajan ulkopuolella huolehditaan viranomaistehtävistä kuten lastensuojeluilmoitusten tutkimisesta ja lasten kiireellisistä huostaanotoista. Valmius arki- ja suuronnettomuuksien varalta on 24h. Onnettomuuksien uhreille ja omaisille järjestetään kriisiapua sekä huolehditaan psykososiaalisesta tuesta ja palveluista.

Helsingin Nuorisoasema

Helsingin nuorisoasema on A-klinikkasäätiön avohoitoyksikkö joka palvelee alle 24-v. Helsingin eteläisen ja läntisen alueen nuoria ja alle 25-v.vantaalaisia, jotka ovat huolissaan omasta tai läheistensä päihdekäytöstä tai pelaamisesta. Palvelut ovat tarkoitettu nuorille, heidän vanhemmilleen ja läheisilleen. Tarjoamme mm. yksilö-, perhe- ja ryhmäterapiaa. Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia. Ota yhteyttä puhelinpäivystykseen tai tule päivystysvastaanotolle tai akuklinikalle.

<http://www.a-klinikka.fi/helsinginnuorisoasema/>

Irti Huumeista ry

Irti Huumeista ry on vuonna 1984 perustettu poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton valtakunnallinen, ehkäisevää päihdetyötä tekevä kansalais- ja vapaaehtoisjärjestö.

Toiminnan tarkoituksena on huumeiden käytön ennaltaehkäisy, huumeiden käyttäjien tukeminen käytön lopettamiseksi, käyttäjien läheisten tukeminen, vaikuttaminen ehkäisevän ja korjaavan huumetyön kehittämiseksi maassamme ja työskentely rajoittavan huumausainepolitiikan säilyttämiseksi.

<http://www.irtihuumeista.fi/>

Muistaban aina edetä hienotunteisesti ja pitää mielessä, että kyseessä ovat luottamukselliset asiat! Tähän kootut numerot ovat pääkaupunkiseudulta, tabot vaihtelevat kaupungeittain. Tämä lista olisi hyvä pitää helposti löydettävällä paikalla oman lippukuntasi kololla, niin että se olisi kaikkien käytettävissä. Voit toki vielä jatkaa ja täydentää tätä listaa!

MITÄ TEHDÄ, MITEN TOIMIA?

ALLE 18-vuotias

ensisijaisesti yhteys lapsen kotiin (vanhempien vastuu – vanhemmat ehkä liian ”sinisilmäisiä”, eivät tiedä tai huomaa tai kieltävät ongelman) ja sitten yhdessä viedään asiaa eteenpäin jos tämä kanava ei toimi, otetaan yhteyttä esim. kouluterveydenhoitajaan neuvoa kannattaa kysyä myös partiopiiristä eli Pääkaupunkiseudun Partiolaisilta vakavimmissa tapauksissa joudutaan olemaan suoraan lastensuojeluviranomaiseen, tätä ennen ole yhteydessä partiopiiriin eli Pääkaupunkiseudun Partiolaisiin

YLI 18-vuotias

nuoren kotiin (kotona asuva nuori) / terveyskeskuslääkäri (oppilaitoslääkäri) / poliisi

Pääasia on, että asia menee eteenpäin. Voit aina myös kysyä neuvoa alan ammattilaisilta ilman ”uhrin” nimeä. Muista myös pitää huolta itsestäsi, keskustele ystävän tai ammattilaisen kanssa, sillä usein asiaan havahtuminen on vaikeaa myös ilmoittajalle.

Muista, että aina voit ottaa yhteyden myös piiritoimistoon, jossa sinua neuvotaan ja tarvittaessa viedään asiaa eteenpäin.

Lastensuojelulaki (13.4.2007/417)

Lastensuojelulaki velvoittaa varhaiseen puuttumiseen ja se syrjäyttää muiden lakien määräykset vaihtoehtoisuudesta. Lastensuojelulain mukaan ilmoitus tehdään aina sosiaalityöntekijälle.

Lakitekstin § 25 (osa pykälästä):

”Sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan tai muun uskonnollisen yhdyskunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevat henkilöt sekä muun sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajan, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tai turvapaikan hakijoiden vastaanotto toimintaa tai hätäkeskustoimintaa taikka koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa olevat henkilöt ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi tehdä tällaisen ilmoituksen häntä mahdollisesti koskevien salassapitosäännösten estämättä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, on voimassa, mitä rippiin tai muuhun sielunhoitoon liittyvästä salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään tai määrätään.”

Tupakkalaki 10 § (19.8.1994/765)

”Tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä ei saa elinkeinotoiminnassa myydä eikä muutoin luovuttaa henkilölle, joka on kahdeksaatoista vuotta nuorempi.”